

6. koperen luchter van de eetkamer
- 7. donker bijgekleurde tafel met drie laden uit het goudledersalon
- 8. tafel met bergvak en klapblad uit de bibliotheek
- 9. hoekkast uit de slaapkamer boven de eetkamer
- 10. altaar en knielbank uit de kapel
- 11. kast met twee deuren op hoog onderstel, uit de zolderkamer
- 12. polygonaal tresoor uit het goudledersalon
- 13. schilderij met vier middeleeuwse heiligen op rode achtergrond, herkomstig van schoorsteen mantel goudledersalon
14. kleine wandkast met maaswerk, uit het goudledersalon
- 15. triptiek met de geboorte van Christus (kopie van zgn. uit de kapel.

- De kosten van het geding lastens de verweerder te doen leggen.

Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 17 januari 2005, kwamen de heer en zijn echtgenote, mevrouw , vrijwillig tussen in de procedure.

In hun conclusie, neergelegd op dezelfde datum, vorderen zij dat de vordering ontvankelijk en gegrond zou worden verklaard.

Zij stellen tevens een **tussenvordering** in teneinde

- te doen zeggen voor recht dat de hiervoor reeds beschreven roerende goederen onroerend zijn door bestemming en derhalve niet afzonderlijk kunnen worden verkocht, want onlosmakelijk verbonden met het kasteel van , waarvan de vrijwillig tussenkomende partijen de eigenaars zijn;
- de verweerder te doen veroordelen om de hierboven beschreven goederen onmiddellijk, in goede staat en zonder recht op welkdadige vergoeding, af te geven aan de vrijwillig tussenkomende partijen, dit door de goederen terug te plaatsen op zijn kosten en zijn risico in het kasteel van , onder de verbeurte van een dwangsom van 2.500 EUR per goed en per dag vertraging, te rekenen vanaf de dag volgend op de dag van de betekening van het tussen te komen vonnis tot en met de dag van de daadwerkelijke teruggave van de goederen aan de vrijwillig tussenkomende partijen;
- de verweerder te doen veroordelen tot de kosten.

De verweerder legde op 1 juni 2005 een conclusie neer ter griffie.

Hij vordert daarin, in hoofdde, de afwijzing van de hoofd- en tusseneis als ongegrond.

In ondergeschikte orde biedt hij aan om de herkomst van de betwiste goederen te bewijzen met alle middelen van recht, inbegrepen het getuigenverhoor.

In meer ondergeschikte orde stelt de verweerder een **tegenvordering** in teneinde de eiseres op hoofdeis en de vrijwillig tussenkomende partijen in solidum te doen veroordelen tot het betalen van de kosten van bewaring, verzekering en transport van de roerende goederen vanaf de datum van ontruiming uit het kasteel van _____ tot de dag van de afgifte, kosten voorlopig begroot op 1 EUR.

Het Vlaams Gewest legde op 8 juli 2005 een conclusie neer. Zij breidt haar oorspronkelijke eis uit en vordert thans dat zou worden gezegd voor recht dat de reeds beschreven goederen deel uitmaken van de verkoop van het kasteel aan de vrijwillig tussenkomende partijen bij akte verleden op 30 oktober 2001.

Bij conclusie, neergelegd ter griffie op 21 september 2005, vorderen de vrijwillig tussenkomende partijen de afwijzing van de tegenvordering als ongegrond en de afwijzing van het aanbod tot getuigenbewijs al niet toelaatbaar, minstens onontvankelijk, minstens ongegrond.

Beoordeling

1. Door het Ministerieel Besluit van 10 februari 2000 werd onder meer als monument beschermd, wegens zijn artistieke en historische waarde, het

kasteelmuren en toegangspoort, gelegen te

Het goed was bij notariële akte van 21 januari 1994 gekocht door de

Deze vennootschap werd, naar _____ recht, op 2 september 1997 onder curatele geplaatst. De verweerder werd door de curator belast met de verkoop van het kasteel en bijhorende gronden en gebouwen.

Het kasteel "op en met grond, park, tuin, poel, serre, weiland en bos" werd bij akte, op 30 oktober 2001 verleden voor de notarissen _____ te _____ en _____, verkocht aan de vrijwillig tussenkomende partijen.

De goederen, waarover het in dit geding gaat en die reeds zijn beschreven, werden uit het kasteel gehaald om van 18 tot 21 december 2000 openbaar verkocht te worden in de verkoopzaal

De rechter in kort geding legde evenwel bij bevelschrift van 11 december 2000 verbod op om deze goederen te verkopen tot de definitieve uitspraak ten gronde.

2. De discussie tussen de partijen gaat erover of de roerende goederen waarvan sprake al dan niet onder het beschermingsbesluit vallen. Voorafgaandelijk kan worden besteld dat er blijkbaar niet wordt betwist dat de voornoemde goederen zich in het kasteel bevonden op het ogenblik van het ministerieel besluit.

In het beschermingsbesluit zelf vermeldt geen inboedel of bepaalde roerende goederen die onder de bescherming zouden vallen.

Volgens artikel 2, 2 van het Decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, zoals gewijzigd door artikel 3 van het Decreet van het Vlaamse Parlement van 8 december 1998, is een monument in de betekenis die het decreet eraan geeft *"een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, dat van algemeen belang is omwille van zijn artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrustingen en de decoratieve elementen"*. Volgens de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet van 8 december 1998 moet het begrip "bijhorende uitrusting" ruim geïnterpreteerd worden: *"Het kunstbezit, schilderijen, prenten, beelden, archieven, toestellen, machines, meubilair, tekstielen, decoratieve elementen en installaties worden alle geacht tot de bijhorende uitrusting van een monument te behoren."*

3. Volgens de verweerder behoorden de roerende goederen niet toe aan de _____ maar aan _____, die ze kocht of kreeg van de vorige eigenaars van het kasteel, de _____, of die ze zelf heeft gekocht op veilingen. De volgende goederen zouden door _____ zijn gekocht op veilingen:

- donker bijgekleurde tafel met drie laden uit het goudledersalon
- tafel met bergvak en klapblad uit de bibliotheek
- polygonaal tresoor uit het goudledersalon
- kleine wandkast met maaswerk, uit het goudledersalon

Een kast met twee laden en twee deuren, vroeger geplaatst naast schoorsteen vestibule, zou niet aanwezig zijn geweest in het kasteel maar wel gekocht van _____.

Van dit alles brengt de verweerder geen enkel bewijs naar voor. Indien deze goederen de eigendom zouden zijn van _____ en door haar aangekocht, hetzij van de vroegere eigenaars hetzij op veilingen, dan zou hij dit moeten kunnen aantonen.

Het onderscheid dat de verweerder maakt met betrekking tot de wijze van verkrijging lijkt overigens niet relevant.

Het wordt niet betwist dat de goederen waarvan sprake zich op het ogenblik van het beschermingsbesluit in het kasteel bevonden.

Uit de beschrijving ervan en de afbeeldingen in het dossier blijkt duidelijk dat zij vallen onder de kwalificatie "cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrustingen en de decoratieve elementen".

De wijze waarop dergelijke cultuurgoederen zijn verkregen of wiens eigendom ze zijn is voor de bescherming ervan, volgens het decreet van 3 maart 1976, van geen belang. Er is ook niet vereist dat ze onroerend zouden zijn door bestemming.

De goederen waarvan in dit geding sprake is vallen dan ook onder het beschermingsbesluit en dienen, volgens artikel 6 van het Besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993, tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en

stads- en dorpsgezichten, waarnaar in het beschermingsbesluit van 10 februari 2000 wordt verwezen, *in situ* te worden bewaard.
De goederen dienen dan ook te worden teruggebracht naar het beschermde onroerende goed.

De dwangsom die bij tussenvordering werd gevorderd kan worden toegekend, zoals hierna bepaald.

4. Blijft de betwisting wiens eigendom de roerende goederen zijn.
Zoals reeds gesteld, werpt de verweerder op dat de goederen in kwestie de eigendom zijn van .
Hiervan wordt geen enkel bewijs, of begin van bewijs, naar voor gebracht.
Indien de goederen zou hebben gekocht, en zeker wanneer zij ze op een veiling zou hebben gekocht, dan zou zij daarvan bewijsstukken moeten bezitten.
Reeds in zijn brief van 4 december 2000 aan de raadsman van de eiser, schrijft de verweerder: "De bemeubeling in het kasteel werd door , zijnde de persoon die het kasteel effectief bewoonde, aangekocht op veilingen ofwel van ". Vijf jaar na dit schrijven is de verweerder evenwel nog niet in staat om de nodige bewijsstukken voor te leggen of een begin van schriftelijk bewijs te leveren.

Er is evenwel meer.

Het ontwerp van de Akte bevestiging verkoop, op 8 januari 2002 toegestuurd door notaris aan de verweerder¹, bevat in fine volgende stipulatie:

"Verbintenis

De kopers, voornoemde echtgenoten , verbinden zich de mobiele voorwerpen die zouden moeten teruggeplaatst worden in het gekochte goed, ten verzoeken van de Vlaamse Overheid, nadat de Rechtbank een vonnis heeft gevelde dat kracht van gewijsde zal hebben, over te nemen tegen de door geschatte waarde en dit bij de levering van deze goederen."

In de notariële akte die uiteindelijk op 18 januari 2002 werd ondertekend² en waarbij de koop-verkoopovereenkomst van 30 oktober 2001 definitief werd, is deze clausule als volgt veranderd:

¹ Stuk 18 van de verweerder

² Stuk 1 van de vrijwillig tussenkomende partijen

"Indien na de definitieve uitspraak daaromtrent er mobiele voorwerpen terug gebracht zullen worden naar het Kasteel verbinden de kopers, voornoemde zich de door de Dienst van Monumenten opgelegde voorwaarden in verband met dit mobiel te eerbiedigen en de eerbiediging ervan op te leggen aan hun rechtsopvolgers en eventuele derden, namelijk rekening ermee houdende dat deze goederen deel uitmaken van het onroerend patrimonium en derhalve niet afzonderlijk kunnen verkocht worden. In geen geval zal door de kopers een vergoeding, onder welke vorm ook, dienen betaald te worden."

In beide teksten gaat het duidelijk over de goederen die uit het kasteel werden gehaald om te worden verkocht in de verkoopzaal en waarover het thans gaat. Tussen het ontwerp van de akte en de datum van het verlijden van de definitieve akte werd er blijkbaar onderhandeld over de clausule met betrekking tot de roerende goederen.

De huidige verweerder, die toen ook reeds beheerder ad hoc was over de goederen van , daartoe aangeduid door het bevelschrift van 20 oktober 1997 van de voorzitter van deze rechtbank, trad bij de akte bevestiging verkoop op als gevolmachtigde van te curator van .

Uit de geciteerde clausules kan worden afgeleid dat de goederen eigendom waren van of minstens dat deze vennootschap ze als haar eigendom beschouwde en dat er een overeenkomst was dat, indien de rechtbank zou van oordeel zijn dat ze onder het beschermingsbesluit vielen en dat ze naar het kasteel moesten worden teruggebracht, de kopers er geen vergoeding voor zouden betalen.

De goederen bevonden zich in het kasteel dat eigendom was van en waren dus in principe eveneens eigendom van deze vennootschap. De inhoud van voornoemde akte is daarmee in overeenstemming.

De verweerder, nu in zijn hoedanigheid van beheerder ad hoc van de goederen van , werpt thans evenwel op dat de bedoelde goederen eigendom zijn van

Er wordt aangeboden dit te bewijzen aan de hand van getuigen.

In aanvulling tot wat hiervoor werd overwogen en zoals reeds uiteengezet, is de verweerder er evenwel na vijf jaar nog altijd niet in geslaagd stukken voor te leggen die zijn beweringen staven of toch aannemelijk maken.

Bovendien blijkt uit het verslag van van 4 december 2000³ dat de meeste van deze goederen zich in 1993, vóór de verkoop van het kasteel aan , reeds in het kasteel bevonden en moesten beschouwd worden als deel uitmakend van de originele aankleding ervan.

Bij gebrek aan andere vaststaande gegevens kan als waarschijnlijk worden beschouwd dat ook de andere goederen reeds in het gebouw aanwezig zullen geweest zijn in 1993.

³ Stuk 7 van de eiser

Uit wat voorligt blijkt dat ze eigendom waren van en als zodanig onroerend zijn door bestemming⁴. Ze zijn zonder vergoeding eigendom geworden van de vrijwillig tussenkomende partijen volgens de bepalingen van de Akte bevestiging verkoop van 18 januari 2002.

Aangezien de rechtbank reeds voldoende is ingelicht, dient op het aanbod tot getuigenverhoor niet te worden ingegaan.

5. Het is onduidelijk waarop de verweerder zijn tegenvordering tot betaling van de kosten van bewaring, verzekering en transport van de roerende goederen vanaf de datum van ontruiming uit het kasteel van tot de dag van de afgifte, kosten, voorlopig begroot op 1 EUR, steunt.

Noch contractueel, noch buitencontractueel blijkt enige verbintenis van de eiser of van de vrijwillig tussenkomende partijen.

De tegenvordering is dan ook ongegrond.

**OP DIE GRONDEN,
DE RECHTBANK, op tegenspraak,**

met inachtneming van de artikelen 2, 34, 36, 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de talen in gerechtszaken,

Alle andersluidende en meeromvattende conclusies verwerpend als ongegrond, niet terzake dienstig en/of overbodig,

Verklaart de hoofdeis en de tusseneis ontvankelijk en gegrond, de tegeneis ontvankelijk maar ongegrond;

Zegt voor recht dat de volgende goederen integrerend deel uitmaken van het Kasteel van en niet afzonderlijk kunnen worden verkocht:

1. alle haardplaten en vuurblokken (deels neogotisch, deels antiek maar van oudsher in het kasteel)
2. een kast met twee laden en twee deuren, vroeger geplaatst naast schoorsteen vestibule
3. pronkbuffet eetkamer, gemaakt op maat van de muur
4. tafel met X-vormige poten uit de eetkamer met twaalf bijhorende stoelen
5. wangentafel, op maat gemaakt voor de erker van de eetkamer
6. koperen lichter van de eetkamer

⁴ Dekkers, R., Handboek Burgerlijk Recht, 3^e ed., nr. 40

7. donker bijgekleurde tafel met drie laden uit het goudledersalon
8. tafel met bergvak en klapblad uit de bibliotheek
9. hoekkast uit de slaapkamer boven de eetkamer
10. altaar en knielbank uit de kapel
11. kast met twee deuren op hoog onderstel, uit de zolderkamer
12. polygonaal tresoor uit het goudledersalon
13. schilderij met vier middeleeuwse heiligen op rode achtergrond, herkomstig van schoorsteen mantel goudledersalon
14. kleine wandkast met maaswerk, uit het goudledersalon
15. triptiek met de geboorte van Christus (kopie van zgn.) uit de kapel.

zegt voor recht dat de hiervoor reeds beschreven roerende goederen onroerend zijn door bestemming want onlosmakelijk verbonden met het kasteel van , waarvan de vrijwillig tussenkomende partijen de eigenaars zijn;

veroordeelt de verweerder om de hierboven beschreven goederen onmiddellijk, in goede staat en zonder recht op welkdadige vergoeding, af te geven aan de vrijwillig tussenkomende partijen, dit door de goederen terug te plaatsen op zijn kosten en zijn risico in het kasteel van , onder de verbeurte van een dwangsom van 2.500 EUR per goed en per dag vertraging, te rekenen vanaf de dertigste dag volgend op de dag van de betekening van dit vonnis tot en met de dag van de daadwerkelijke teruggave van de goederen aan de vrijwillig tussenkomende partijen;

Legt de kosten ten laste van de verweerder;

Bepaalt deze kosten als volgt:

aan de zijde van de eiser:

dagvaarding:	234,48 EUR
rechtsplegingvergoeding:	356,97 EUR

aan de zijde van de verweerder:

niet begroot zijnde:	0 EUR
----------------------	-------

aan de zijde van de vrijwillig tussenkomende partij:

rechtsplegingvergoeding:	356,97 EUR
--------------------------	------------

Verklaart dit vonnis voorlopig uitvoerbaar.

RECHTBANK EERSTE AANLEG GENT - VEERTIENDE KAMER
OPENBARE TERECHTZITTING VAN 21 februari 2006

Aldus uitgesproken door de veertiende burgerlijke kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Gent in de openbare terechtzitting van 21 februari 2006, waar aanwezig waren : , rechter, alleensprekend, bijgestaan door , griffier.